

4FRONT

**MEDIA-ALAN TUTKIMUSSÄÄTIÖN
VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI
2022–2023**

TIIVISTELMÄ ARVIONNIN
JOHTOPÄÄTÖKSISTÄ JA SUOSITUKSISTA

MEDIA-ALAN TUTKIMUSSÄÄTIÖ

Arvioinnin tausta, tavoite ja menetelmät

Arvioinnissa kartoitettiin, miten Media-alan tutkimussäätiö on onnistunut toiminnassaan ja millaista tieteellistä, koulutuksellista ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta säätiö on saavuttanut.

Arviointi kohdistui säätiön toimintaan vuosina 2022–2023 ja arvioinnissa tarkasteltiin säätiön vaikuttavuuden kehittymistä aiempaan tarkastelujaksoon verrattuna (v. 2018–2021).

Arviointitiedon keruussa keskeisiä sidosryhmiä olivat säätiöltä rahoitusta hakeneet ja saaneet tutkijat, tutkimusryhmät ja yritykset sekä tutkimussäätiön hallituksen ja työvaliokunnan jäsenet.

Arviointi toteutettiin helmi-elokuussa 2024. Toteutuksesta vastasi säätiön toimeksiannosta 4FRONT Oy.

Menetelmä	Aineistot
Dokumentti-analyysi	Säätiön toimintakertomukset, viestintäsuunnitelmat sekä media- ja some-seurantareportit. Tiivistelmä kaikista rahoitetuista hankkeista sekä hankeraportit osasta hankkeita. Säätiön verkkosivut.
Sidosryhmäkysely	Sähköinen kysely säätiön rahoitusta hakeneille sekä säätiön uutiskirjeen tilaajille. Vastaajia 76 henkilöä. Vastausprosentti 10 %.
Itsearviointikysely	Sähköinen kysely säätiön hallitukselle ja työvaliokunnalle. Vastaajia 11 henkilöä. Vastausprosentti 100 %.
Haastattelut	Puolistrukturoidut säätiön hallituksen ja työvaliokunnan taustahaastattelut sekä sidosryhmähaastattelut. Yhteensä 9 haastattelua.

Säätiön onnistuminen toiminnassaan

- Säätiö on lähtökohtaisesti onnistunut tarkoituksensa edistämisessä, ja arvio säätiön onnistumisesta on vahvistunut aiempaan tarkastelujaksoon (2018–2021) verrattuna.
- Säätiön ennaltavarautumiskykyä toimialan muutoksiin pidetään suhteellisen hyvänä, vaikkakin arvio on hieman laskenut (vrt. 2018–2021). Tätä selittänee osittain tarkastelujaksolle osuneet merkittävät toimintaympäristön muutokset, joihin varautuminen on ollut haastavaa.
- Säätiön strategia ja tavoitteet koetaan selkeinä ja toimintatapa läpinäkyvänä. Lisäksi säätiön toiminta tukee yritys-tutkimusyhteistyön kehittymistä –jopa aiempaa vahvemmin.
- Säätiöllä on vahva näkemys suomalaisesta media-alan toimintaympäristöstä, sen tarpeista ja haasteista. Lähtökohtaisesti kaikki neljä säätiön painopistettä koetaan relevanteiksi ja alan tutkimus- ja kehitystarpeita vastaaviksi. Painopisteet koetaan erityisen relevantteina media-alaa koskevien haasteiden näkökulmasta.
- Säätiön kaikki toimintatavat ovat sidosryhmille suhteellisen tärkeitä. Toimintatapojen tärkeysjärjestys eroaa hiukan sidosryhmien ja itsearviointivastaajien välillä, mutta molemmat ryhmät korostavat yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan tukemista. Sidosryhmille tärkeitä toimintatapoja ovat myös tiedon levittäminen ja tutkimustuloksista viestiminen, jatkuvan oppimisen ja osaamisen tukeminen alan yrityksissä sekä merkittäviin tieteellisiin avauksiin tähtäävän tieteellisen tutkimuksen rahoittaminen. Itsearviointivastauksissa korostuu puolestaan Digital News Report -tutkimuksen rahoittaminen.
- Edellisen arvioinnin suositukset on huomioitu säätiön toiminnassa melko hyvin: säätiön profiili rohkeana rahoittajana on vahvistunut, rahoitushauissa on tuettu missiolähtöistä näkökulmaa, ja säätiö on vahvistanut yritysten ja tutkimuksen välistä yhteistyötä sekä tutkimustulosten näkyvyyttä. Kehittämistarpeita tunnistetaan edelleen yhteistyön edistämisessä sekä tutkimustulosten viestimisessä. Heikoiten suosituksista on toteutunut säätiön yhteistyö muiden säätiöiden tai rahoittajien kanssa.

Säätiön vahvuudet ja kehittämiskohteet

Säätiön vahvuudet

- Säätiön lisäarvo erityisesti rahoittajana, tutkimustulosten levittäjänä ja suomalaisen media-alan toimintaympäristön tuntijana
- Säätiön reagointikyky ajankohtaisiin ilmiöihin ja toimintaympäristön muutoksiin sekä tutkimus- ja kehitystarpeisiin
- Säätiön rahoittaman tutkimuksen ja hanketulosten relevanttius ja hyödynnettävyys media-alalla
- Säätiön tunnettuus tutkimuskentällä
- Think Ink -innovaatiokilpailun ja Reuters Digital News - tutkimuksen hyvä näkyvyys
- Vahva strateginen osaaminen ja asiantuntemus (johto, hallitus, työvaliokunta)

Säätiön kehittämiskohteet

- Säätiön tunnettuuden edelleen edistäminen (rahoittajan roolissa), esim. uudet media-alat (uusmediatoimijat), oppilaitokset ja korkeakoulut (rahoituksen vuosikello -näkökulma)
- Yhteistyön ja keskustelun tiivistäminen alan toimijoiden, erityisesti yritysten, kanssa. Verkottajan roolin vahvistaminen ja esimerkiksi potentiaalisten tutkimustahojen esiintuominen muille tahoille (keskinäisen yhteistyön edistäminen)
- Tutkimustulosten vahvempi käytännön soveltaminen, konkreettisten tulosten peräänkuuluttaminen ja levittäminen (tapahtumat, yhteisviestintä)
- Säätiön hallituksen ja työvaliokunnan potentiaalinen täysimittainen hyödyntäminen esim. säätiön tunnettuuden edistämisessä ja tutkimustulosten levittämisessä (viestintä + verkostoituminen)

Tieteellinen vaikuttavuus

Säätiön tieteellisen vaikuttavuuden perusta on rahoituksessa. Vaikuttavuus ilmenee kuitenkin pidemmällä aikavälillä ja soveltavan tutkimuksen painotus tulee huomioida toiminnan vaikutuksissa.

- Säätiön lisäarvo ja rooli rahoittajana on arvostettu. Yksi tärkeimmistä säätiön toimintamuodoista on merkittäviin tieteellisiin avauksiin tähtäävän tutkimuksen rahoittaminen.
- Säätiön rahoittamien hankkeiden yksi keskeisin, yleisin tulos on tutkimustulosten ja tieteellisten avauksien syntyminen. Valtaosa rahoitetuista hankkeista on tutkimuksia ja selvityksiä.
- Erityisesti säätiö rahoittaa soveltavaa ja alalla hyödynnettävää tutkimusta, jolloin vertaisarvioituissa tieteellisissä julkaisuissa julkaistavia tutkimuksia rahoitetaan suhteellisesti vähemmän. Tämä painotus vastaa säätiön tarkoitusta.
- Säätiön vaikutus uusien tutkimusryhmien ja -verkostojen syntyymiseen on vähäistä tai sitä ei tunnisteta.
- Säätiö on onnistuneesti edistänyt toiminnallaan tutkimus-yritysyhteistyötä, mutta yhteistyön vahvistamisen tarve tunnustetaan edelleen.
- Jatko-opintojen rahoittaminen tukee tutkijoiden urapolkuja, mutta tämä on vasta ensimmäinen askel tieteellisen vaikuttavuuden polulla. Tieteellisen vaikuttavuuden tarkastelut onkin toteutettava riittävän pitkällä aikavälillä.

Koulutuksellinen vaikuttavuus

Säätiön toiminta tukee koulutuksellista vaikuttavuutta, mutta vain osittain. Vaikuttavuutta haastaa säätiön rahoittamien hankkeiden tulosten suhteellisen heikko medianäkyvyys sekä vaikutusten kohdentuminen henkilökohtaiselle tasolle. Säätiön toimintaa ja toiminnan tuloksia ei tunneta ja/tai tulokset ovat jääneet pienimuotoisiksi.

- Koulutuksellinen vaikuttavuus syntyy ennen kaikkea alalla sovellettavissa olevan tiedon avulla sekä jossain määrin opiskelijoiden ja jatko-opiskelijoiden urapolkujen tukemisen kautta. Myös säätiön tuottamat tulevaisuus selvitykset ja esimerkiksi Reuters-instituutin vuosittainen tutkimus tuottavat tärkeää tietoa media-alan nykytilasta ja ne ovat saaneet laajaa huomiota julkisessa keskustelussa.
- Säätiön rahoitus on vaikuttanut erityisesti uuden tiedon tuottamiseen ja media-alan osaamisen kehittymiseen. Valtaosa hankkeista on soveltavaa tutkimusta, jonka tulokset ovat lähtökohtaisesti media-alan toimijoiden hyödynnettävissä. Tulosten levittämistä ja hyödyntämistä haastaa kuitenkin rahoitettujen hankkeiden tulosten medianäkyvyys, joka on suhteellisen heikkoa.
- Säätiön apurahat opiskelijoille ovat yksi merkittävä keino tukea yksittäisten henkilöiden kiinnostusta media-alaa kohtaan. Myös jatko-opintoapurahat tukevat lähtökohtaisesti tutkijoiden urakehitystä.
- Koulutuksellista vaikuttavuutta tukee säätiön rahoittamat tutkimushankkeet, joiden pohjalta on luotu oppimateriaaleja tai opintokokonaisuuksia. Näitä esiintyy kuitenkin vielä suhteellisen vähän.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Lähtökohdat säätiön yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle ovat olemassa ja vaikutuksia on tunnistettavissa. Vaikuttavuuden vahvistamisessa tulee huomioida säätiön strateginen tausta ja tehtävä: keihin halutaan vaikuttaa ja mitä erityisesti tavoitellaan.

- Säätiön yhteiskunnallista vaikuttavuutta lisäävät säätiö painopisteiden relevanssi, innovaatioiden tukeminen sekä rahoitettujen hankkeiden medianäkyvyys.
- Säätiön toiminta yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan tukemiseksi on tärkeää media-alan kehityksen kannalta –samoin kuin alan yrityksissä olevan osaamisen tukeminen. Lisäksi säätiön toimet jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi vastaavat mediakentän tarpeisiin.
- Yksi yleisemmistä säätiön vaikutuksista on innovaatioiden syntyminen media-alalla. Liiketaloudellisesti merkittävien hankkeiden painoarvo on lisääntynyt yrityksille myönnetyn rahoituksen kasvun avulla. Toisaalta hankkeita, joissa kehitetään liiketoimintamalleja tai toteutetaan pilotteja säätiön rahoituksella, on yhä suhteellisen vähän.
- Säätiön tutkimus- ja erityisteemat ovat vastanneet media-alan ajankohtaisiin ilmiöihin ja alalla tunnistettuihin tietotarpeisiin. Tulevaisuus selvityksen ja Reuters-Instituutin Digital News Report -tutkimuksen lisäarvo ja medianäkyvyys vahvistavat säätiön näkyvyyttä ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta.
- Säätiön viestintä tavoittaa osittain alan toimijat, mutta säätiön tunnettuutta on mahdollista vahvistaa sekä yritys kentässä että tutkimustoimijoiden keskuudessa. Rahoitettujen hankkeiden tulosten niukka leviäminen mediassa heikentää säätiön vaikuttavuutta. Säätiöön kohdistuu odotuksia verkottajan roolin vahvistamisesta.

Suosituksset

Strategia

1. **Säätiön tulisi pyrkiä terävöittämään ja kohdentamaan toimintaansa strategisemmin.** Säätiön toiminta kohdistuu suhteellisen laajaan kohderyhmään ja tavoitteisiin. Ovatko kaikki kohderyhmät jatkossa yhtä tärkeitä vai tulisiko säätiön kohdistaa toimintaansa strategisesti tärkeimpiin kohderyhmiin ja tavoitteisiin?

Rooli rahoittajana

2. **Säätiön profiilia rohkeana ja ketteränä rahoittajana tulisi edelleen vahvistaa.** Yhteistyötä muiden säätiöiden tai rahoittajien kanssa kohti isompia avauksia tulisi kartoittaa ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa. Lisäksi säätiön on tärkeä olla ketterä ja tarjota rahoitusmahdollisuuksia myös pienemmille toimijoille, sekä erilaisiin pilotteihin ja kokeiluihin.
3. **Säätiön roolia innovaatioita edistävien hankkeiden rahoittajana tulisi edistää.** Säätiö rahoittaa innovaatioita tai liiketoimintaa kehittäviä hankkeita vielä suhteellisen vähän. Niiden roolia tulisi kasvattaa tieteellisiin avauksiin johtavien hankkeiden rinnalla.

Viestintä, vuorovaikutus ja verkottaminen

4. **Työtä säätiön rahoittamien tutkimustulosten näkyvyyden edistämiseksi tulisi jatkaa.** Viestinnän monikanavaisuuden rinnalla tulee huomioida viestinnän tehokkuus ja mm. tapahtumayhteistyön vahvempi hyödyntäminen. Viestinnässä tulee huomioida sidosryhmille tärkeimmät kanavat, verkkosivut ja uutiskirje –kuitenkaan unohtamatta kanavia, joilla tavoitetaan tahoja jotka eivät vielä säätiön toimintaa tunne.
5. **Säätiön roolia yritys- ja tutkimusyhteistyön edistäjänä tulisi vahvistaa.** Säätiön toimintaa yritys- ja tutkimusyhteistyön vahvistamiseksi tulee edelleen jatkaa. Säätiön hallituksen ja työvaliokunnan jäsenet ovat tärkeä voimavara, jonka täyttä potentiaalia verkottajana ja säätiön tunnettuuden edistäjänä ei välttämättä ole täysin hyödynnetty.